

Török Beáta

SZARVASON TALÁLKOZTAK AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAK EGYESÜLÉSÉNEK MUNKATÁRSAI

♣ Két évtizede immár, hogy június utolsó hetének első napjait az egyházi könyvtárakban dolgozó kollégák közül sokan arra szánjuk, hogy akár az ország távoli településeire utazva, valamelyik egyházi könyvtárat, gyűjteményt helyszínen választva megosszuk az aktuális, szakmánkat érintő információkat, újdonságokat, egyeztessünk az előttük álló teendőkről.

Így történt ez 2016. június 27. és 29. között is. Az idén Szarvasra látogattunk, az Egyházi Könyvtárak Egyesülése (EKE) rendezvényének az Evangélikus Gyűjtemények és a Szarvas-Ótemplomi Evangélikus Egyházközség adott otthont.

A szakmai együttlét idején számos esemény zajlik: közgyűlés, konferencia, szakmai nap, kirándulás. Az érkezés délutánján a közgyűlés határozatképes volt. *Mányoki János* (Evangélikus Országos Könyvtár) köszöntője után *Hubert Gabriella* elnök (Evangélikus Országos Könyvtár), *Béres-Muszka Ibo-lya* titkár (Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerületének Könyvtára), *Orosz Anna* kamarás (Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Gyűjteménye Könyvtár) és *Márton Gyöngyvér* (Evangélikus Hittudományi Egyetem Könyvtára) felügyelőbizottsági elnök beszámolóját hallgattuk meg az elmúlt időszakról. Új tagkönyvtár felvételét is támogatta a közgyűlés, az EKE tagja lett a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar Török Pál Szemináriumi Könyvtár. A kollégákat korábban már tájékoztattuk arról, hogy a 2016.

március 17-én kötött megállapodás értelmében létrejött a Gerő Éva Alap. A támogatást felajánló *Gerő Gyula* és így az alap célja, hogy támogatást nyújtson „valamely magyarországi egyházi, felekezeti könyvtár számára az egyedi és általános restaurálás, állagmegóvás, prevenció megvalósítása, állományvédelmi [...] és egyéb, az állagmegóvást elősegítő eszközök [...] beszerzése, cseréje, felújítása” területén.

Ásványi Ilona, az alap kuratóriumának tagja és adminisztrátora a szarvasi összejövetelen nevezte meg az idei kedvezményezettet. A 2016. évi támogatást a Soproni Evangélikus Egyházközség Gyűjteményei használhatják fel (az alap működéséről bővebb információ az alábbi oldalon olvasható: <http://www.eke.hu/gero-eva-alap>).

Az idei közgyűlés tisztújító volt: az alapszabály értelmében az elnököt az elnökséget alkotó felekezetek (katolikus és protestáns) háromévenként felváltva adják, így Hubert Gabriellát, az Evangélikus Országos Könyvtár munkatársát – a közgyűlés döntése alapján – *Ásványi Ilona*, a pannonhalmi Főapátsági Könyvtár helyettes vezetője váltja.

Ökumenikus egyházi szervezetként természetes, hogy minden évben közös, imádságos együttlétre is hívjuk a könyvtárak munkatársait. A találkozók első estéjén az Ótemplomban gyűltünk össze rövid, ökumenikus istentiszteletre. Ezt követően fogadásra vártak bennünket a Tessedik Sámuel Múzeumban.

A könyvtárszakmai munka valójában kedden délelőtt kezdődött. Konferenciánkat *Miscellanea* – régi problémák,

új utak, szomszédolás címmel hirdettük, meghívott előadóink olyan aktuális kérdések, tapasztalatok, feladatok tárgyalását vállalták, amelyek szorosan kapcsolódnak gyűjteményeink munkájához.

A *Meskó Eszter* (Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtár) előadásának kulcsszavai között szereplő fogalmakkal – mint nyomtatott világ, digitális és hálózatos világ, tartalomszolgáltatás, tartalomgazdaság, új szemlélet, új kompetenciák, OA-publikálás – mi magunk is nap mint nap találkozunk. Fontos, hogy a középpontban mindig a különböző igényekkel fellépő olvasó álljon, illetve maradjon, kapjon a könyvtártól hatékony és korrekt segítséget munkájához az egyetemi hallgató, kutató, felhasználó egyaránt – emelte ki az előadó. Nem véletlen, hogy Meskó Eszter előadásának a következő címet adta: Olvasóközpontú könyvtár – válaszok a XXI. század kihívásaira. A Hungaricana új tartalmairól, fejlesztési lehetőségeiről, egyházi gyűjteményeket is

érintő változásairól szolt *Somfai Örs* (Arcanum Adatbázis Kft.), majd *Káldos János* (Országos Széchényi Könyvtár) következett *Másold és terjeszd, [...] hogy megmaradjon!* A nemzet könyvtára a megosztás és az együttműködés világában című előadásával. A jól ismert és sokszor hallott kulcsfogalmakat, mint digitális kor, kulturális objektumok komplex szemlélete, digitális stratégia, digitalizálás minősítési rendszere foglalta egységbe – bemutatva közben az országos könyvtári rendszert, amely mint „intelligens szolgáltatórendszer” működik, (ki)alakítja a digitális előállítást, gyártást és megőrzés rendszerét, és maga is egy nagyobb egység, a magyar közgyűjteményi rendszer része. *Kührner Éva* (Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola Könyvtára) az egyházi könyvtárak helyzetét, feladatait elemezte. Összefoglalta teendőinket mind a fenntartóink, mind a „civil” trendek irányában, például a digitalizálás, adatbázis-előfizetés, minőségbiztosítás,

repertorizálás területén. *Peller Tamás* restaurátor arról szólt, hogy melyek a biztonságos raktározás kritériumai. Természetesen felvetette azt az általunk is ismert problémát, miszerint könyvtáraink gyakran nem új építésű, valójában nem könyvraktározási célra kialakított terekben kaptak helyet, és néhány megoldási lehetőséget is javasolt. Összefoglalta, hogy a nem megfelelő páratartalom, a szárazság, a nedvesség, a hőmérséklet, a légszennyezés milyen hatással lehet dokumentumainkra, s azt is jó tudnunk, hogy „katasztrófa” esetén mi az, amit azonnal tennünk kell. A délelőttöt *Szűcs Ernő* biztosítási szakértő előadása zárta a műtárgybiztosításról.

Szerda délelőtt folytatódott a szorosabb értelemben vett szakmai program. Ahogy minden évben, úgy ismét rövid bemutatkozási lehetőséget biztosítottunk két egyházi könyvtár számára. *Nagyné Maros Gabriella* a Baptista Teológiai Akadémia Könyvtárát mutatta be, majd *Eigner Judit* a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium Könyvtáráról beszélt. A középiskolás korosztály olvasási szokásairól számolt be, illetve arról,

hogy valójában milyen szerepet játszik a könyvtár az iskola életében. Számtalan megvalósított ötletet is elének tárt: a diákoknak szervezett olvasótábort, a „rejtvénycsütörtököt”, a könyvtárhasználati fakultációs órát, az „ajándékozz könyvet az alma maternek” kezdeményezést vagy a könyvtárban is végezhető önkéntes diákmunkát. Részben szintén iskolai könyvtárról szólt *Baginé Tóth Erika*, a Szarvasi Városi Könyvtár vezetője, aki a Szarvasi Ágostai Hitvallású Evangélikus Vajda Péter Gimnázium Könyvtárának történetét, kincseit mutatta be. A gimnázium gyűjteménye a Tessedik Sámuel Múzeumban kapott helyet, gondozását a városi könyvtár munkatársa végzi. *Lencsés Ákos* (MTA KIK, EISZ Titkárság) az EISZ stratégiai céljairól számolt be, arról, hogy feladatuk a felsőoktatás és a nonprofit kutatásban részt vevők számára a tudományos tartalomszolgáltatás koordinálása, de emellett közművelődési feladatokat ellátó intézményeknek is segítséget nyújtanak digitális tartalmak beszerzésében, a szolgáltatások megszervezésében. Várják az egyházi gyűjtemények

csatlakozását is. Igazán tartalmas előadással állt a hallgatóság elé Mészáros Zoltán (Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár), aki a most elmondottakat részben már ismertette az egyesülés februári szakmai napján. Digitalizálás – elmélet és gyakorlat című előadásában számos, már megvalósult digitális könyvtár rövid bemutatása mellett összefoglalta tapasztalatait arról a jól átgondolt, megtervezett munkáról, amelyet Esztergomban már elvégeztek. Ezután Sz. Fejes Ildikó (Magyar Nemzeti Múzeum Országos Muzeológiai Módszertani és Információs Központ) előadása következett. Bemutatta a MuseuMap portált, működését, a részt vevő intézményeket, illetve beszélt a projekt céljáról: a csatlakozó intézmények számára a portálon biztosított egy közös keresőfelület, ahol a műtárgyak meghatározott szöveges adatai és képei az aggregációs adatbázison keresztül a szélesebb felhasználói kör számára is elérhetők. A MuseuMap valójában a „múzeumi MOKKA”. A nap – és egyben a rendezvény – záró előadását Gáborjáni Szabó Botond tartotta (Tiszántúli Református Egyházkerületi Nagykönyvtár és

Teológiai Szakkönyvtár). Arról beszélt, hogy az egyházi könyvtárak is csatlakoztak ahhoz a 2014 elején indult kezdeményezéshez, amely a magyar könyvtárak Rákosi-korszakbéli sorsát (1945 és 1956 között) tárja fel. Beszámolt arról, hogy jelenleg hol tart a munka, s hogy a kollégáktól milyen segítséget vár. Bár az említett korszak viszonylag közeli „történelem”, sajnos nincsenek vagy csak részben vannak feldolgozva a fennmaradt dokumentumok; kéziratárak, levéltárak mélyén rejlenek még bizonyára fotók, helyi kiadványok, amelyek hasznos források lehetnek. Tényként állapította meg, hogy ha ennek a korszaknak az átfogó feltárását mi magunk nem végezzük el, akkor a későbbiekben erre már kevésbé lesz lehetőség.

A szakmai programok mellett természetesen megismerkedhettünk a város igazán sokszínű kulturális kínálatával, a Hármas-Körös és vidéke különleges szépségeivel. A visszajelzések pedig azt igazolják, hogy az együtt töltött napok újra megerősítettek, néha elbizonytalanítottak, máskor új lehetőségeket tártak fel előttünk – remélve, hogy a könyvtárainkban végzett munkánk javára válnak. ■

